

Fremsat den 8. februar 2017 af justitsminister (Søren Pape Poulsen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

(Skærpe af afsoningsvilkårene for udvisningsdømte indsatte)

§ 1

I lov om fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1242 af 11. november 2015, som ændret ved lov nr. 169 af 27. februar 2016, § 1 i lov nr. 641 af 8. juni 2016, § 2 i lov nr. 1726 af 27. december 2016 og § 2 i lov nr. 1728 af 27. december 2016, foretages følgende ændringer:

1. I § 31, stk. 2, indsættes som 3. pkt.:

»For indsatte, der er udvist af landet ved dom, skal planen ikke omfatte tiden efter løsladelsen.«

2. I § 38 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. En indsat, der er udvist af landet ved dom, kan ikke være beskæftiget ved uddannelse, undervisning eller programvirksomhed, medmindre særlige forhold taler herfor.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

3. I § 45 a, stk. 1, indsættes efter ”motiveret til behandling”:
”, jf. dog stk. 2”.

4. I § 45 a indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. En indsat, der er udvist af landet ved dom, har ikke ret til vederlagsfri behandling mod stofmisbrug, medmindre særlige forhold taler herfor.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2017.

Stk. 2. Loven finder ikke anvendelse for deltagelse i uddannelse, undervisning, programvirksomhed eller social behandling mod stofmisbrug, der er påbegyndt før lovens ikrafttræden. For sådanne igangværende forløb finder de hidtil gældende regler anvendelse.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Begrænsning af kriminalforsorgens pligt til at udarbejde handleplaner for udvisningsdømte afsonere

2.1.1. Gældende ret

2.1.2. Justitsministeriets overvejelser

2.1.3. Den foreslåede ordning

2.2. Begrænsning af udvisningsdømte afsoneres adgang til beskæftigelse ved uddannelse, undervisning og programvirksomhed

2.2.1. Gældende ret

2.2.2. Justitsministeriets overvejelser

2.2.3. Den foreslåede ordning

2.3. Begrænsning af udvisningsdømte afsoneres ret til behandling mod stofmisbrug

2.3.1. Gældende ret

2.3.2. Justitsministeriets overvejelser

2.3.3. Den foreslåede ordning

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

6. Miljømæssige konsekvenser

7. Forholdet til EU-retten

8. Hørte myndigheder og organisationer mv.

9. Sammenfattende skema

1. Indledning

Regeringen vil sætte hårdere ind over for udlændinge, der begår kriminalitet under deres ophold i Danmark.

Der er årligt et betydeligt antal udenlandske statsborgere, som dømmes for kriminalitet og samtidig udvises af Danmark ved straffedommen. Da en stor del af de udvisningsdømte skal afsones en fængselsstraf, inden de udsendes, fylder kriminelle udlændinge meget i de danske fængsler.

Når udvisningsdømte udlændinge har afsonet deres straf i Danmark, skal de sendes hjem. Der er således ikke behov for at bruge kræfter i fængslerne på resocialiserende tiltag, som retter sig mod f.eks. at kunne få et job eller en uddannelse i Danmark.

I dag har udvisningsdømte indsatte imidlertid stort set samme muligheder som andre indsatte, når det gælder adgangen til at deltage i uddannelse, undervisning og programvirksomhed i fængslerne samt modtage sociale behandlingstilbud mod stofmisbrug. Det foreslås derfor med lovforslaget at begrænse udvisningsdømte indsatte adgang til disse til-

bud, ligesom det samtidig foreslås at afskaffe kriminalforsorgens pligt til at udarbejde handleplaner for udvisningsdømte indsatte for tiden efter deres løsladelse.

Disse stramminger af afsoningsvilkårene vil endvidere sende et klart præventivt signal til kriminelle udlændinge og bidrage til en styrket retsfølelse for så vidt angår, at udlændinge, der kommer til landet med kriminalitet for øje, skal opleve afsoning i et dansk fængsel som en reel straf.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Begrænsning af kriminalforsorgens pligt til at udarbejde handleplaner for udvisningsdømte afsonere

2.1.1. Gældende ret

Reglerne om fuldbyrdelse af fængselsstraf findes i straffuldbyrdelsesloven. Loven indeholder bl.a. regler om kriminalforsorgsrådets pligt til at udarbejde handleplaner for de indsatte for tiden under og efter afsoningen.

Det følger af straffuldbyrdelseslovens § 31, stk. 2, at kriminalforsorgsrådet i samarbejde med den indsatte snarest efter indsættelsen skal udarbejde en plan for strafudståelsen og tiden efter løsladelsen. Det fremgår endvidere, at planen jævnligt skal sammenholdes med den indsatte forhold under strafudståelsen og om nødvendigt søges tilpasset ændringer i disse forhold. Der skal således jævnligt ske evaluering af eller opfølgning på handleplanen.

Handleplanen anvendes som et redskab i arbejdet med at hjælpe eller påvirke den dømte til at leve en kriminalitetsfri tilværelse. Der udpeges en handleplansansvarlig person for hver enkelt dømte i forbindelse med indsættelsen – eksempelvis den til afdelingen tilknyttede socialrådgiver eller den fængselsbetjent, som er kontaktperson. Handleplanerne er varierende af omfang og følger den dømte ved en eventuel overflytning til en anden kriminalforsorgsmyndighed. En handleplan består overordnet af fem dele: Stamoplysninger om den indsatte, en beskrivelse af den indsatte personlige og sociale forhold, årsager til kriminaliteten, en vurdering af den indsatte behov og relevante indsatsområder samt en oversigt over interne og eksterne samarbejdspartnere.

Det følger af straffuldbyrdelseslovens § 31, stk. 3, at justitsministeren kan fastsætte regler, hvorved bestemmelsen i stk. 2 kan begrænses i forhold til indsatte, der alene skal udstå en kortvarig straf. Der er i medfør af denne bestemmelse fastsat regler i bekendtgørelse nr. 421 af 9. september 2015 om begrænsning af kriminalforsorgens pligt til at udarbejde handleplaner efter straffuldbyrdelsesloven for indsatte, prøveløsladte og betinget dømte. Det fremgår af bekendtgørelsens

§ 1, stk. 1, at pligten til at udarbejde handleplaner som udgangspunkt ikke gælder i forhold til indsatte, der udstår en fængselsstraf i 4 måneder eller derunder.

Dog skal der udarbejdes handleplaner i en række tilfælde, herunder for indsatte, som forventes løsladt på prøve med vilkår om tilsyn, indsatte under 18 år, indsatte under 26 år af anden etnisk baggrund end dansk, indsatte, som efter løsladelsen ikke skønnes at være sikret passende ophold eller underhold, indsatte, som har forsørgelsespligt over for børn, som de sociale myndigheder som følge af strafudståelsen har tilbudt hjælpeforanstaltninger, eller hvis særlige omstændigheder i øvrigt taler derfor.

I forarbejderne til straffuldbyrdelseslovens § 31, jf. Folketingsstidende 1999-2000, Tillæg A, s. 3774, er det forudsat, at formålet med handleplanerne bl.a. er at fremhæve, at straffuldbyrdelsen så vidt muligt allerede fra dennes påbegyndelse skal søges tilrettelagt med henblik på at styrke og forbedre den dømtes mulighed for at leve en kriminalitetsfri tilværelse efter løsladelsen. Det er desuden forudsat i forarbejderne, at planlægningen tilsigter at understrege den indsattes medansvar både for forløbet af strafudståelsen og for perioden herefter.

Handleplaner for tiden efter afsoningen har således til formål at gøre den indsatte parat til at leve en kriminalitetsfri tilværelse i det danske samfund, f.eks. ved at anvise mulige uddannelses- eller beskæftigelsesforløb, som den indsatte kan påbegynde efter løsladelsen, herunder koordinere forløbet med opholdskommunen eller andre eksterne aktører. Der er ligeledes fastsat en pligt til jævnligt at følge op på handleplanen særligt med henblik på at fastholde den indsatte i ansvaret for en realistisk planlægning af tilværelsen efter løsladelsen.

Planer for selve strafudståelsen har derimod til formål at understrege den indsattes medansvar for afsoningsforløbet og selve tiden i kriminalforsorgens institutioner. Planerne er styrende for kontakten mellem den dømte og kriminalforsorgen og har ligeledes til formål at skabe et overblik over afsoningsforløbet, som også vil kunne bidrage til en sammenhængende planlægning på tværs af kriminalforsorgens institutioner.

2.1.2. Justitsministeriets overvejelser

De handleplaner, der i dag udarbejdes for tiden efter løsladelsen, jf. straffuldbyrdelseslovens § 31, stk. 2, skal hovedsageligt hjælpe den dømte til at leve en kriminalitetsfri tilværelse i det danske samfund efter afsoningen. Kernen i handleplanen er således at pege på f.eks. relevante uddannelses- eller beskæftigelsesforløb efter afsoningen.

Det er efter Justitsministeriets opfattelse ikke formålstjenligt og sender et forkert signal, at kriminalforsorgen skal bruge ressourcer på at udarbejde handleplaner for tiden efter løsladelse for udvisningsdømte afsonere, da udvisningsdømte ikke skal resocialiseres i det danske samfund efter endt afsoning, men derimod udsendes til deres hjemland.

Kriminalforsorgen har endvidere i sagens natur ikke forudsætninger for at hjælpe eller vejlede de udvisningsdømte afsonere i forhold til f.eks. mulighederne for uddannelses- eller beskæftigelsesforløb i det land, som den pågældende vil blive udsendt til efter løsladelsen.

Udarbejdelse af handleplaner indebærer en række sagsbehandlingsopgaver for kriminalforsorgen, idet det er en løbende proces med hyppig opfølgning og evaluering. Eksterne samarbejdspartnere uden for kriminalforsorgen medinddrages ligeledes i sagsbehandlingen.

Det vurderes, at det fortsat vil være hensigtsmæssigt, at der for udvisningsdømte afsonere udarbejdes handleplaner for selve strafudståelsen. Sådanne planer for afsoningsforløbet vil fortsat være et nødvendigt redskab for kriminalforsorgens personale i forhold til at kunne give et hurtigt overblik over det konkrete forløb på tværs af kriminalforsorgens institutioner samt for at kunne strukturere og følge et afsoningsforløb bedst muligt.

Det foreslås på den baggrund at indføre en generel begrænsning, således at der for udvisningsdømte afsonere ikke skal laves en handleplan for tiden efter løsladelse.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at straffuldbyrdelseslovens § 31, stk. 2, om udarbejdelse af handleplaner ændres, således at der for kriminalforsorgsområdet alene er pligt til at udarbejde en handleplan for udvisningsdømte indsatte for tiden under afsoningen. Planlægningen og udarbejdelsen af en handleplan for selve afsoningen tilsigter at understrege den indsattes medansvar for forløbet af strafudståelsen og er således fortsat relevant.

Forslaget indebærer ikke ændringer i forhold til andre indsatte, hvor kriminalforsorgsområdet fortsat vil have en pligt til i samarbejde med den indsatte at udarbejde en plan for både strafudståelsen og for tiden efter løsladelsen med de begrænsninger, der følger af bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 421 af 9. september 2015 om begrænsning af kriminalforsorgens pligt til at udarbejde handleplaner efter straffuldbyrdelsesloven for indsatte, prøveløsladte og betinget dømte.

Forslaget udelukker endvidere ikke, at kriminalforsorgsområdet undtagelsesvis vil kunne udarbejde en handleplan for

udvisningsdømte indsatte for tiden efter løsladelse, hvis helt særlige forhold taler herfor. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvor en udvisningsdømt indsat skal afsone en langvarig fængselsstraf, og udarbejdelsen af en handleplan for tiden efter løsladelse vurderes nødvendig eller hensigtsmæssig i forhold til gennemførelsen af den pågældendes udsendelse til hjemlandet efter endt afsoning.

Det forudsættes, at den foreslåede begrænsning af kriminalforsorgsrådets pligt til at udarbejde handleplaner for udvisningsdømte indsatte ikke i sig selv vil få indflydelse på kriminalforsorgens vurdering af, om den pågældende kan prøveløslades. Ved utilrådighedsvurderingen, som kriminalforsorgen foretager i forbindelse med afgørelse om prøveløsladelse, vil det således ikke kunne indgå som et forhold, der i sig selv taler imod løsladelse, at der ikke er udarbejdet en handleplan for tiden efter løsladelse.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 1.

2.2. Begrænsning af udvisningsdømte afsoneres adgang til beskæftigelse ved uddannelse, undervisning og programvirksomhed

2.2.1. Gældende ret

Straffuldbydelsesloven indeholder bl.a. regler om indsattes rettigheder og pligter under opholdet i afsoningsinstitutionen, herunder indsattes adgang til arbejde og uddannelse.

Det følger af straffuldbydelseslovens § 38, stk. 1, at en indsat har ret og pligt til at være beskæftiget ved deltagelse i arbejde, uddannelse eller anden godkendt aktivitet. Efter straffuldbydelseslovens § 38, stk. 2, kan justitsministeren, hvor praktiske eller andre særlige hensyn gør det nødvendigt, fastsætte regler, hvorefter bestemmelsen i stk. 1 fraviges for bestemte institutioner eller bestemte grupper af indsatte. Indsatte skal dog så vidt muligt tilbydes beskæftigelse.

Det fremgår af forarbejderne, jf. Folketingstidende 1999-2000, Tillæg A, s. 3777, at bestemmelsen i forhold til bestemte grupper af indsatte giver mulighed for f.eks. at fritage efterlønsmodtagere og pensionister for pligten til at være beskæftiget, herunder med egentligt arbejde, mod at være beskæftiget med andre godkendte aktiviteter.

Justitsministeren har med hjemmel i § 38, stk. 2, aktuelt fastsat regler om, at indsatte, der afsoner i arresthusene har ret, men ikke pligt, til beskæftigelse, jf. § 1, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 398 af 9. april 2015 om beskæftigelse m.v. af indsatte i kriminalforsorgens institutioner.

Beskæftigelse er en samlet betegnelse for alle de aktiviteter, som indsatte kan deltage i under afsoningen. Undervisning, uddannelse og programvirksomhed er således ligestillet med

tilbud om beskæftigelse i institutionens værksteder eller med institutionens drift. Indsatte modtager vederlag for beskæftigelse under afsoningen, jf. straffuldbydelseslovens § 42.

I dag har indsatte under afsoningen mulighed for at deltage i en række forskellige uddannelses- og undervisningstilbud omfattet af det danske voksen- og efteruddannelsessystem (VEU). Dette omfatter både grundlæggende uddannelse i almene fag (almen voksenuddannelse) og erhvervskompetencegivende uddannelse (erhvervsuddannelser, arbejdsmarkedsuddannelser og videregående uddannelser). Som led i flerårsaftalen om kriminalforsorgens økonomi i 2013-2016 blev der etableret mulighed for, at alle afsonere kan deltage i arbejdsmarkedsuddannelser (AMU-kurser), som udbydes inden for flere forskellige fagområder.

Herudover er der mulighed for som selvstudie og/eller fjernundervisning at deltage i studieforberedende uddannelse (HF). Der tilbydes også undervisning i grundlæggende færdigheder inden for læsning og regning (forberedende voksenundervisning) samt ordblindeundervisning.

Indsatte kan under afsoningen også deltage i aktiviteter med henblik på opkvalificering af deres grundlæggende uddannelses- og arbejdsmarkedsparathed, herunder f.eks. aktiviteter vedrørende sikkerhed, arbejdsmiljø, oprydning og rengøring.

Beskæftigelse kan ligeledes ske ved deltagelse i programvirksomhed, der anses for at være anden godkendt aktivitet. Det varierer, hvilke programmer der tilbydes på kriminalforsorgens forskellige afdelinger. Programvirksomheden omfatter aktuelt flere programmer, der alle har et adfærdssædrende formål, f.eks. anger management og voldsforebyggelsesprogrammet.

Uddannelses- og undervisningstilbuddene varierer dog fra institution til institution bl.a. ud fra de behov, faciliteter og lærerressourcer, der er tilknyttet den enkelte institution.

I straffuldbydelseslovens § 39 fastslås princippet om individuelt beskæftigelsesvalg. Det fremgår heraf, at valget af beskæftigelse, herunder hvilke undervisningstilbud der tilbydes den enkelte indsatte, så vidt muligt beror på en samlet vurdering af den enkeltes ønske og behov. Visitation til uddannelse sker således så vidt muligt i hvert enkelt tilfælde på baggrund af en samlet vurdering af den indsattes ønske og behov. Herunder tages der hensyn til den indsattes muligheder for at opnå arbejde eller uddannelse efter endt afsoning.

2.2.2. Justitsministeriets overvejelser

I dag har udvisningsdømte indsatte samme rettigheder og pligter som andre indsatte i forhold til beskæftigelse ved arbejde, uddannelse eller anden godkendt aktivitet.

Det er af hensyn til den enkelte indsatte og af hensyn til at opretholde ro og orden i fængslerne vigtigt, at indsatte så vidt muligt deltager i meningsfuld beskæftigelse under afsoningen. Det er imidlertid efter Justitsministeriets opfattelse ikke formålstjenligt at anvende ressourcer på resocialiserende tiltag over for udvisningsdømte indsatte, som skal udsendes til deres hjemland efter løsladelsen.

Som det fremgår ovenfor under pkt. 2.2.1, tager uddannelse, undervisning og programvirksomhed hovedsageligt sigte på, at den indsatte kan blive resocialiseret og leve en kriminalitetsfri tilværelse efter løsladelsen. Det er derfor Justitsministeriets opfattelse, at udvisningsdømte indsatte, som netop ikke skal resocialiseres til det danske samfund efter løsladelsen, som udgangspunkt ikke bør kunne deltage i de nævnte former for beskæftigelse.

Det er i den forbindelse ikke tilstrækkeligt, at kriminalforsorgen i dag kan foretage en samlet vurdering af den indsatte behov ved valget af beskæftigelse, idet der efter Justitsministeriets opfattelse er behov for mere generelt at begrænse udvisningsdømtes adgang til de førnævnte beskæftigelsestilbud.

Udvisningsdømte bør dog i begrænset omfang fortsat kunne deltage i uddannelse, undervisning og programvirksomhed, såfremt aktiviteterne i det konkrete tilfælde har til formål at sikre, at selve afsoningen kan forløbe hensigtsmæssigt – snarere end at tage sigte på resocialisering med henblik på en kriminalitetsfri tilværelse efter løsladelsen. Der vil således være tilfælde, hvor særlige forhold kan tale for, at udvisningsdømte skal have adgang til uddannelse, undervisning eller programvirksomhed.

Det vil navnlig gøre sig gældende, hvor det efter en konkret og individuel vurdering må anses for påkrævet af hensyn til opretholdelse af orden og sikkerhed i afsoningsinstitutionen.

Der kan endvidere foreligge særlige forhold i tilfælde af, at der er udsigt til, at en udvisningsdømt indsat skal afsone i lang tid, inden der kan ske løsladelse og udsendelse til hjemlandet, eller den pågældende kan overføres til fortsat afsoning i hjemlandet. Der bør dog samtidig være konkrete grunde, som taler for, at den udvisningsdømte bør tilbydes en bestemt uddannelse, undervisning eller programvirksomhed.

Det foreslås på den baggrund at begrænse udvisningsdømte afsoneres ret til at være beskæftiget ved deltagelse i uddan-

nelse, undervisning eller programvirksomhed i kriminalforsorgens institutioner.

2.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der i straffuldbyrdelseslovens § 38 indsættes et nyt stk. 2, hvorefter en indsat, som er udvist af landet ved dom, ikke kan være beskæftiget ved uddannelse, undervisning eller programvirksomhed, medmindre særlige forhold taler herfor.

Det er fortsat en forudsætning, at alle indsatte så vidt muligt skal være beskæftiget under afsoningen. Udvisningsdømte indsatte bør derfor fortsat have ret og pligt til at være beskæftiget ved deltagelse i arbejde eller andre godkendte aktiviteter, som ikke er uddannelse, undervisning eller programvirksomhed.

Forslaget indebærer således, at udvisningsdømte indsatte som udgangspunkt alene tilbydes beskæftigelse ved deltagelse i arbejde, som f.eks. værksteds- eller celloarbejde, internt vedligehold eller deltagelse i andre godkendte aktiviteter end programvirksomhed.

Udvisningsdømte vil som udgangspunkt ikke kunne deltage i f.eks. grundlæggende uddannelse i almene fag (almen voksenuddannelse), gymnasial uddannelse (HF), erhvervskompetencegivende uddannelse som f.eks. AMU-kurser og erhvervsuddannelser, videregående uddannelser eller undervisning i grundlæggende færdigheder inden for læsning og regning (forberedende voksenundervisning) samt ordblindundervisning.

Herudover vil udvisningsdømte som udgangspunkt ikke kunne deltage i programvirksomhed, hvilket f.eks. omfatter gennemførelse af programmer med adfærdsregulerende formål eller andre aktiviteter, som skal give den indsatte redskaber til at indgå i sociale og samfundsmæssige relationer efter løsladelsen.

Det følger dog af forslaget, at udvisningsdømte indsatte kan deltage i uddannelse, undervisning eller programvirksomhed, hvis særlige forhold taler herfor. Dette kan være tilfældet, hvis en bestemt uddannelse, undervisning eller programvirksomhed konkret vurderes ikke at være rettet mod resocialisering, men derimod har til formål at sikre, at selve afsoningen kan forløbe hensigtsmæssigt. Eksempelvis vil det kunne være relevant at tilbyde en udvisningsdømt at deltage i et adfærdsprogram, såfremt den pågældende har behov for dette for at kunne indgå i et hensigtsmæssigt afsoningsforløb, og det pågældende program er egnet til på kort sigt at forbedre den udvisningsdømtes adfærd. Med henblik på at opnå et hensigtsmæssigt afsoningsforløb vil det ligeledes kunne være relevant at tilbyde aktiviteter, som kan gøre

den pågældende i stand til at deltage i beskæftigelse ved arbejde i fængslet.

Der kan endvidere foreligge særlige forhold, såfremt der er udsigt til, at en udvisningsdømt indsat skal afsone i lang tid, inden der kan ske løsladelse og udsendelse til hjemlandet, eller den pågældende kan overføres til fortsat afsoning i hjemlandet. Der bør dog samtidig være konkrete grunde, som taler for, at den udvisningsdømte bør tilbydes en bestemt uddannelse, undervisning eller programvirksomhed. Der kan i den forbindelse f.eks. lægges vægt på, at en bestemt uddannelse eller undervisningsaktivitet også vil være relevant ved tilbagevenden til hjemlandet efter løsladelse, eller at deltagelse i en bestemt undervisningsaktivitet vil være hensigtsmæssig af hensyn til den udvisningsdømtes afsoningsforløb eller beskæftigelse ved arbejde i fængslet.

Det bør efter omstændighederne også kunne tilbydes en udvisningsdømt indsat at fortsætte eller færdiggøre en uddannelse, som er påbegyndt, inden den pågældende blev udvist af landet ved dom.

Vurderingen af, om der foreligger særlige forhold, som taler for, at en udvisningsdømt indsat skal tilbydes uddannelse, undervisning eller programvirksomhed, skal foretages, når kriminalforsorgen visiterer den indsatte til beskæftigelse, jf. straffuldbyrdelseslovens § 39, stk. 2.

Det forudsættes, at forslaget om at begrænse udvisningsdømtes adgang til uddannelse, undervisning og programvirksomhed ikke får indflydelse på kriminalforsorgens vurdering af, om den pågældende kan prøveløslades. Ved utilrådelighedsvurderingen, som kriminalforsorgen foretager i forbindelse med afgørelse om prøveløsladelse, vil det således ikke kunne indgå som et forhold, der i sig selv taler imod løsladelse, at en udvisningsdømt indsat ikke har deltaget i uddannelse, undervisning eller programvirksomhed under afsoningen.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 2.

2.3. Begrænsning af udvisningsdømte afsoneres ret til behandling mod stofmisbrug

2.3.1. Gældende ret

Efter straffuldbyrdelseslovens § 45 a, stk. 1, har en indsat ret til vederlagsfri behandling mod stofmisbrug, medmindre vedkommende ikke skønnes egnet og motiveret til behandling. Det fremgår af stk. 2, at behandlingen så vidt muligt skal iværksættes senest 14 dage efter, at den indsatte har fremsat begæring herom over for kriminalforsorgen.

Bestemmelsen indebærer, at indsatte tilbydes behandling mod stofmisbrug svarende til den behandling, som skal til-

bydes af kommunerne efter servicelovens § 101, jf. skrivelse nr. 47 af 30. maj 2011 om behandlingsgaranti for indsatte stofmisbrugere. Der tilbydes i medfør af servicelovens § 101 et bredt spektrum af socialpædagogiske støtteforanstaltninger, der har til formål både at resocialisere stofmisbrugeren og at undgå en forværring af den pågældendes fysiske og psykiske funktionsevne.

Bestemmelsen vedrører alene indsattes adgang til social misbrugsbehandling, men ikke til somatisk misbrugsbehandling, herunder abstinens- og substitutionsbehandling (metadonnedtrapning mv.) samt anden lægelig behandling, der relaterer sig til stofmisbrug. Social behandling foregår ofte parallelt med eller i forlængelse af en somatisk behandling.

Den sociale misbrugsbehandling kan variere i form og intensitet og består bl.a. af motivations- og forbehandling, samtaler af terapeutisk karakter, vejledning og efterbehandling. Indledningsvist er den socialpædagogiske indsats typisk af motiverende karakter, og senere i forløbet kan indsatsen rettes mod at give den pågældende redskaber til at forblive stoffri. Behandlingen i kriminalforsorgens institutioner koordineres med de sociale myndigheder, som har ansvaret for den fortsatte behandling efter løsladelsen.

En behandlingsgaranti for indsatte i kriminalforsorgens institutioner kan i sagens natur ikke udformes identisk med den behandlingsgaranti, som gælder i det øvrige samfund efter servicelovens § 101. En indsat vil f.eks. ikke frit kunne vælge et andet behandlingstilbud end det, kriminalforsorgen kan anviser, og der kan være ordens- og sikkerhedsmæssige forhold, som gør, at behandlingsgarantien opfyldes på anden vis i kriminalforsorgens institutioner end udenfor.

Kriminalforsorgen afgør, hvilket behandlingstilbud den indsatte skal visiteres til, under inddragelse af den indsattes egne ønsker.

2.3.2. Justitsministeriets overvejelser

Som det fremgår ovenfor under pkt. 2.3.1, omfatter behandlingsgarantien efter § 45 a sociale behandlingstilbud svarende til de tilbud, som kommunerne tilbyder efter servicelovens § 101. Dette omfatter bl.a. motivations- og forbehandling, samtaler af terapeutisk karakter, vejledning og efterbehandling.

De nævnte tilbud udgør et supplement til den lægelige behandling mod stofmisbrug, herunder abstinens- og substitutionsbehandling (metadonnedtrapning mv.).

Mens den lægelige del af behandlingen er rettet mod følgerne af stofmisbrugerens fysiske afhængighed, har den socialpædagogiske del af behandlingen i højere grad til formål at

støtte den pågældende til at gennemføre behandlingsforløbet og fastholde behandlingsresultatet efterfølgende.

Den socialpædagogiske misbrugsbehandling i kriminalforsorgens institutioner tager navnlig sigte på efterfølgende fastholdelse af behandlingsresultatet, idet den lægelige behandling her vil være umiddelbart tilgængelig for den indsatte, hvorfor gennemførelse af behandlingen ikke beror på en aktiv indsats fra stofmisbrugerens side. For så vidt angår indsatte i kriminalforsorgens institutioner er det primære formål med den socialpædagogiske misbrugsbehandling således at ruste den indsatte til at fastholde resultatet af behandlingen efter endt afsoning og dermed støtte den pågældende bedst muligt til at skabe en stof- og kriminalitetsfri hverdag efter løsladelsen.

En vellykket misbrugsbehandling vil i øvrigt ofte forudsætte en længerevarende indsats, og behandlingen koordineres i den forbindelse med de sociale myndigheder, som har ansvaret for at videreføre behandlingen efter endt afsoning. For udvisningsdømte, som skal udsendes efter strafudstælsen, vil det i sagens natur ikke være muligt for de danske myndigheder at sikre videreførelsen af behandlingen efter løsladelsen.

På den baggrund er det Justitsministeriets opfattelse, at udvisningsdømte indsatte, som ikke skal resocialiseres i det danske samfund efter løsladelsen, ikke bør have adgang til behandling af social karakter mod stofmisbrug under afsoningen.

Dog vil der stadig kunne forekomme situationer, hvor der konkret er behov for iværksættelse af social behandling mod stofmisbrug over for udvisningsdømte indsatte, f.eks. som følge af afsoningens varighed, helbredsmæssige forhold eller ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn.

2.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der i straffuldbyrdelseslovens § 45 a indsættes et nyt stk. 2, hvorefter en indsat, der er udvist af landet ved dom, ikke har ret til vederlagsfri behandling mod stofmisbrug, medmindre særlige forhold taler herfor.

Forslaget indebærer, at udvisningsdømte indsatte som udgangspunkt ikke vil have adgang til sociale behandlingstilbud mod stofmisbrug under afsoningen. Udvisningsdømte indsatte afskæres dermed fra behandling svarende til de tilbud, som kommunerne tilbyder efter serviceloven, f.eks. motivations- og forbehandling, samtaler af terapeutisk karakter, vejledning og efterbehandling.

Forslaget begrænser derimod ikke udvisningsdømte indsatte adgang til somatisk behandling i fængsler og arresthuse. Udvisningsdømte vil således fortsat have samme adgang

som andre indsatte til at modtage f.eks. abstinens- og substitutionsbehandling (metadonnedtrapping mv.) eller anden lægelig behandling, der relaterer sig til stofmisbrug.

Den foreslåede ordning indebærer endvidere, at udvisningsdømte indsatte fortsat skal tilbydes vederlagsfri social behandling mod stofmisbrug, hvis særlige forhold taler herfor. Det vil navnlig kunne være tilfældet, hvis der er udsigt til, at en udvisningsdømt indsat skal afsone i lang tid, inden der kan ske løsladelse og udsendelse til hjemlandet, eller den pågældende kan overføres til fortsat afsoning i hjemlandet. Der bør dog samtidig være konkrete grunde, som taler for, at den udvisningsdømte bør tilbydes behandling. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis det vurderes nødvendigt af hensyn til den indsatte helbred eller for at gøre den indsatte i stand til at indgå i en dagligdag i fællesskab med andre indsatte og personale og være beskæftiget ved arbejde i fængslet.

I tilfælde, hvor særlige forhold taler for at tilbyde en udvisningsdømt indsat behandling mod stofmisbrug, vil det fortsat være en forudsætning for behandling, at den pågældende skønnes egnet og motiveret til behandling.

I relation til 14-dages fristen for behandling mod stofmisbrug forudsættes det, at denne i udgangspunktet også vil finde anvendelse i forhold til udvisningsdømte, der som følge af særlige forhold tilbydes misbrugsbehandling af socialpædagogisk karakter.

Det forudsættes desuden, at forslaget om at begrænse udvisningsdømte indsatte adgang til vederlagsfri behandling mod stofmisbrug ikke får indflydelse på kriminalforsorgens vurdering af, om den pågældende kan prøveløslades. Ved utilrådelighedsvurderingen, som kriminalforsorgen foretager i forbindelse med afgørelse om prøveløsladelse, vil det således ikke kunne indgå som et forhold, der i sig selv taler imod løsladelse, at en udvisningsdømt indsat ikke har modtaget behandling mod stofmisbrug.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 4.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige af betydning.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslaget har i perioden fra den 20. december 2016 til den 17. januar 2017 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre og Vestre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigfor-

eningen, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Advokatrådet, Amnesty International, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Advokater, Danske Regioner, Datatilsynet, Den danske Præsteforening, Det Kriminalpræventive Råd, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Foreningen af Fængselsinspektører, vicefængselsinspektører og økonomichefer, Foreningen af Socialchefer, Foreningen af Offentlige Anklagere, Fængselsforbundet i Danmark, HK Landsklubben Danmarks Domstole, HK Landsklubben Kriminalforsorgen, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, KL, Kriminalforsorgsforeningen, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen KRIM, Landsklubben af socialrådgivere ansat i Kriminalforsorgen, Politiforbundet i Danmark, Retspolitisk Forening, Rådet for Socialt Udsatte og Socialpædagogernes Landsforbund.

Et udkast til det samlede lovforslag er den 31. januar 2017 sendt i høring hos Færøernes Landsstyre.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen af betydning	Ingen af betydning
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	
Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser (sæt X)	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Kriminalforsorgsområdet har efter straffuldbyrdslovens § 31, stk. 2, pligt til i samarbejde med den indsatte snarest efter indsættelsen at udarbejde en plan for strafudståelsen og tiden efter løsladelsen. Denne plan skal jævnligt sammenholdes med den indsatte forhold under strafudståelsen og om nødvendigt søges tilpasset ændringer i disse forhold.

Handleplanen har til formål at styrke den dømtes mulighed for at kunne leve en kriminalitetsfri tilværelse i det danske samfund efter løsladelsen.

Lovforslaget vil medføre, at udfærdigelsen af handleplaner for indsatte, der er udvist af landet ved dom, ikke skal omfatte tiden efter løsladelsen. Lovforslaget vil dermed begrænse kriminalforsorgsrådets pligt til at udarbejde handleplaner for udvisningsdømte afsonere, således at der i samarbejde med den indsatte alene vil skulle udarbejdes en handleplan for selve strafudståelsen, men ikke for tiden efter løsladelsen.

En handleplan består overordnet af fem dele: Stamoplysninger om den indsatte, en beskrivelse af den indsattes personlige og sociale forhold, årsager til kriminalitet, en vurdering af den indsattes behov og relevante indsatsområder samt oversigt over interne og eksterne samarbejdspartnere. Særligt den del af handleplanen, der vedrører vurderingen af den indsattes behov for eksempelvis programvirksomhed og koordinering med eksterne parter, vil blive berørt af lovforslaget, hvilket hænger sammen med, at denne del af handleplanen i udgangspunktet ikke er relevante for udvisningsdømte afsonere.

Forslaget udelukker ikke, at kriminalforsorgsområdet undtagelsesvis vil kunne udarbejde en handleplan for udvisningsdømte indsatte for tiden efter løsladelse, hvor helt særlige forhold taler herfor. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvor en udvisningsdømt person skal afsone en langvarig fængselsstraf, og udarbejdelsen af en handleplan for tiden efter løsladelse vurderes nødvendig eller hensigtsmæssig i forhold til gennemførelsen af den pågældendes udsendelse til hjemlandet efter endt afsoning.

Det forudsættes, at den foreslåede begrænsning af kriminalforsorgsrådets pligt til at udarbejde handleplaner for udvisningsdømte indsatte ikke i sig selv vil få indflydelse på kriminalforsorgens vurdering af, om den pågældende kan prøveløslades. Ved utilrådighedsvurderingen, som kriminalforsorgen foretager i forbindelse med afgørelse om prøveløsladelse, vil det således ikke kunne indgå som et forhold, der i sig selv taler imod løsladelse, at der ikke er udarbejdet en handleplan for tiden efter løsladelse.

Til nr. 2

Efter straffuldbyrdelseslovens § 38, stk. 1, har en indsat ret og pligt til at være beskæftiget ved deltagelse i arbejde, uddannelse eller anden godkendt aktivitet.

Det fremgår af § 38, stk. 2, at justitsministeren, hvor praktiske eller andre særlige hensyn gør det nødvendigt, kan fastsætte regler, hvorefter bestemmelsen i stk. 1 fraviges for bestemte institutioner eller bestemte grupper af indsatte. Indsatte skal dog så vidt muligt tilbydes beskæftigelse.

Med forslaget indsættes et nyt stk. 2 i § 38, hvorefter en indsat, der er udvist ved dom, ikke kan være beskæftiget ved uddannelse, undervisning eller programvirksomhed, medmindre særlige forhold taler herfor.

Forslaget indebærer således, at udvisningsdømte indsatte som udgangspunkt alene tilbydes beskæftigelse ved deltagelse i arbejde, som f.eks. værksteds- eller cellearbejde, internt vedligehold eller deltagelse i andre godkendte aktiviteter end programvirksomhed.

Udvisningsdømte vil således som udgangspunkt ikke kunne deltage i f.eks. grundlæggende uddannelse i almene fag (almen voksenuddannelse), gymnasial uddannelse (HF), erhvervskompetencegivende uddannelse som f.eks. AMU-kurser og erhvervsuddannelser, videregående uddannelser eller undervisning i grundlæggende færdigheder inden for læsning og regning (forberedende voksenundervisning) samt ordblindeundervisning.

Herudover vil udvisningsdømte som udgangspunkt ikke kunne deltage i programvirksomhed, hvilket f.eks. omfatter gennemførelse af programmer med adfærdsregulerende formål eller andre aktiviteter, som skal give den indsatte redskaber til at indgå i sociale og samfundsmæssige relationer efter løsladelsen.

Efter forslaget vil udvisningsdømte dog kunne deltage i uddannelse, undervisning eller programvirksomhed, hvis særlige forhold taler herfor. Dette kan være tilfældet, hvis en bestemt uddannelse, undervisning eller programvirksomhed konkret vurderes ikke at være rettet mod resocialisering, men derimod har til formål at sikre, at selve afsoningen kan forløbe hensigtsmæssigt. Eksempelvis vil det kunne være relevant at tilbyde en udvisningsdømt at deltage i et adfærdsprogram, såfremt den pågældende har behov for dette for at kunne indgå i et hensigtsmæssigt afsoningsforløb, og det pågældende program er egnet til på kort sigt at forbedre den udvisningsdømtes adfærd. Med henblik på at opnå et hensigtsmæssigt afsoningsforløb vil det ligeledes kunne være relevant at tilbyde aktiviteter, som kan gøre den pågældende i stand til at deltage i beskæftigelse ved arbejde i fængslet.

Der kan endvidere foreligge særlige forhold, såfremt der er udsigt til, at en udvisningsdømt indsat skal afsone i lang tid, inden der kan ske løsladelse og udsendelse til hjemlandet, eller den pågældende kan overføres til fortsat afsoning i hjemlandet. Der bør dog samtidig være konkrete grunde, som taler for, at den udvisningsdømte bør tilbydes en bestemt uddannelse, undervisning eller programvirksomhed. Der kan i den forbindelse f.eks. lægges vægt på, at en bestemt uddannelse eller undervisningsaktivitet også vil være relevant ved tilbagevenden til hjemlandet efter løsladelse, eller at deltagelse i en bestemt undervisningsaktivitet vil være hensigtsmæssigt af hensyn til den udvisningsdømtes afsoningsforløb eller beskæftigelse ved arbejde i fængslet.

Det bør efter omstændighederne også kunne tilbydes en udvisningsdømt indsat at fortsætte eller færdiggøre en uddannelse, som er påbegyndt, inden den pågældende blev udvist af landet ved dom.

Vurderingen af, om der er særlige forhold, som taler for, at en udvisningsdømt indsat skal tilbydes uddannelse, undervisning eller programvirksomhed, skal foretages, når krimi-

nalforsorgen visiterer den indsatte til beskæftigelse, jf. straffuldbyrdslovens § 39, stk. 2.

Det forudsættes, at forslaget om at begrænse udvisningsdømte indsattes adgang til uddannelse, undervisning og programvirksomhed ikke får indflydelse på kriminalforsorgens vurdering af, om den pågældende kan prøveløslades. Ved utilrådighedsvurderingen, som kriminalforsorgen foretager i forbindelse med afgørelse om prøveløsladelse, vil det således ikke kunne indgå som et forhold, der i sig selv taler imod løsladelse, at en udvisningsdømt indsat ikke har deltaget i uddannelse, undervisning eller programvirksomhed under afsoningen.

Til nr. 3

Det fremgår af straffuldbyrdslovens § 45 a, stk. 1, at en indsat har ret til vederlagsfri behandling mod stofmisbrug, medmindre vedkommende ikke skønnes egnet og motiveret til behandling.

Det foreslås at tilføje i § 45 a, at hovedreglen om, at indsatte har ret til vederlagsfri behandling mod stofmisbrug, fraviges i de tilfælde, der er omfattet af det foreslåede nye stk. 2 i § 45 a, dvs. de tilfælde, hvor den indsatte er blevet udvist af landet ved dom.

Det følger således af denne bestemmelse, at hvis en indsat er udvist af landet ved dom, har pågældende som udgangspunkt ikke ret til vederlagsfri behandling mod stofmisbrug, jf. nærmere bemærkningerne til det foreslåede nye stk. 2 i § 45 a (lovforslagets § 1, nr. 4).

Til nr. 4

Efter straffuldbyrdslovens § 45 a, stk. 1, har en indsat ret til vederlagsfri behandling mod stofmisbrug, medmindre vedkommende ikke skønnes egnet og motiveret til behandling. Efter stk. 2 skal behandling mod stofmisbrug så vidt muligt iværksættes senest 14 dage efter, at den indsatte har fremsat begæring herom over for kriminalforsorgen.

Med forslaget indsættes et nyt stk. 2 i § 45 a, hvorefter en indsat, der er udvist af landet ved dom, ikke har ret til vederlagsfri behandling mod stofmisbrug, medmindre særlige forhold taler herfor.

Forslaget indebærer, at udvisningsdømte indsatte som udgangspunkt ikke vil have adgang til sociale behandlingstilbud mod stofmisbrug under afsoningen. Udvisningsdømte indsatte afskæres dermed fra behandling svarende til de tilbud, som kommunerne tilbyder efter serviceloven, f.eks.

motivations- og forbehandling, samtaler af terapeutisk karakter, vejledning og efterbehandling.

Forslaget begrænser derimod ikke udvisningsdømte indsattes adgang til somatisk behandling i fængsler og arresthuse. Udvisningsdømte vil således fortsat have samme adgang som andre indsatte til at modtage f.eks. abstinens- og substitutionsbehandling (metadonnedtræning mv.) eller anden lægelig behandling, der relaterer sig til stofmisbrug.

Den foreslåede ordning indebærer endvidere, at udvisningsdømte indsatte fortsat skal tilbydes vederlagsfri social behandling mod stofmisbrug, hvis særlige forhold taler herfor. Det vil navnlig kunne være tilfældet, hvis der er udsigt til, at en udvisningsdømt indsat skal afsone i lang tid, inden der kan ske løsladelse og udsendelse til hjemlandet, eller den pågældende kan overføres til fortsat afsoning i hjemlandet. Der bør dog samtidig være konkrete grunde, som taler for, at den udvisningsdømte bør tilbydes behandling. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis det vurderes nødvendigt af hensyn til den indsattes helbred eller for at gøre den indsatte i stand til at indgå i en dagligdag i fællesskab med andre indsatte og personale og være beskæftiget ved arbejde i fængslet.

I tilfælde, hvor særlige forhold taler for at tilbyde en udvisningsdømt indsat behandling mod stofmisbrug, vil det fortsat være en forudsætning for behandling, at den pågældende skønnes egnet og motiveret til behandling.

Det forudsættes, at forslaget om at begrænse udvisningsdømte indsattes adgang til vederlagsfri behandling mod stofmisbrug ikke får indflydelse på kriminalforsorgens vurdering af, om pågældende kan prøveløslades. Ved utilrådighedsvurderingen, som kriminalforsorgen foretager i forbindelse med afgørelse om prøveløsladelse, vil det således ikke kunne indgå som et forhold, der i sig selv taler imod løsladelse, at en udvisningsdømt indsat ikke har modtaget behandling mod stofmisbrug.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2017. Fra og med denne dato vil de nye regler finde anvendelse for alle udvisningsdømte afsonere.

Bestemmelsens stk. 2 foreslår fastsættelse af en overgangsbestemmelse, der medfører, at loven ikke finder anvendelse for deltagelse i uddannelse, undervisning, programvirksomhed eller social behandling mod stofmisbrug, som udvisningsdømte afsonere har påbegyndt før lovens ikrafttræden. For sådanne igangværende forløb finder de hidtil gældende regler anvendelse, således at allerede igangsatte forløb kan færdiggøres.

Til § 3

Bestemmelsen fastsætter lovens territoriale anvendelsesområde og indebærer, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland. Loven kan dog ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Straffuldbydelsesloven er ikke sat i kraft for Grønland. De gældende regler om fuldbyrdelse af straf findes i den grønlandske kriminallov.

Straffuldbydelsesloven er heller ikke sat i kraft på Færøerne, men den kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger. Det foreslås på den baggrund, at loven ved kongelig anordning helt eller delvis kan sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

§ 31. ---

Stk. 2. Kriminalforsorgsområdet skal endvidere i samarbejde med den indsatte snarest efter indsættelsen udarbejde en plan for strafudståelsen og tiden efter løsladelsen. Denne plan skal jævnligt sammenholdes med den indsattes forhold under strafudståelsen og om nødvendigt søges tilpasset ændringer i disse forhold.

§ 38. ---

Stk. 2-3. ---

§ 45 a. En indsat har ret til vederlagsfri behandling mod stofmisbrug, medmindre vedkommende ikke skønnes egnet og motiveret til behandling.

Stk. 2. ---

Lovforslaget

I lov om fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1242 af 11. november 2015, som ændret ved lov nr. 169 af 27. februar 2016, § 1 i lov nr. 641 af 8. juni 2016, § 2 i lov nr. 1726 af 27. december 2016 og § 2 i lov nr. 1728 af 27. december 2016, foretages følgende ændringer:

§ 1

1. I § 31, *stk. 2*, indsættes som nyt 3. *pkt.*: »For indsatte, der er udvist af landet ved dom, skal planen ikke omfatte tiden efter løsladelsen.«

2. I § 38 indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»*Stk. 2.* En indsat, der er udvist af landet ved dom, kan ikke være beskæftiget ved uddannelse, undervisning eller programvirksomhed, medmindre særlige forhold taler herfor.«
Stk. 2 bliver herefter *stk. 3*.

3. I § 45 a, *stk. 1*, indsættes efter ”motiveret til behandling”: ”, jf. dog *stk. 2*”.

4. I § 45 a indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»*Stk. 2.* En indsat, der er udvist af landet ved dom, har ikke ret til vederlagsfri behandling mod stofmisbrug, medmindre særlige forhold taler herfor.«
Stk. 2 bliver herefter *stk. 3*.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2017.

Stk. 2. Loven finder ikke anvendelse for deltagelse i uddannelse, undervisning, programvirksomhed eller social behandling mod stofmisbrug, der er påbegyndt før lovens ikrafttræden. For sådanne igangværende forløb finder de hidtil gældende regler anvendelse.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.